

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :	547	548
M. C. VANDER PLANKEN. — De Burgerlijke Partij voor het Assisenhof.	Burgerlijke Partij voor het Assisenhof evenals voor de Boetstraffelijke rechtbank, moet afgewezen worden, wanneer de beschuldigde, krachtens de uitspraak der gezworenen, door het Hof wordt vrijgesproken.	De derde reden is er eene van practischen aard. Het is meermaals gebleken dat, na eene vrijspraak, het onderzoek nopens de schadevergoeding zich voordoet in minder gunstige omstandigheden, dan dit het geval is voor de Boetstraffelijke of de Burgerlijke rechtbanken.
AFSCHEID VAN DEN HEER J. DE WINTER, Voorzitter der Rechtbank van Eersten aanleg te Antwerpen.	INGEZONDEN BIJDRAGEN. — Taalkundige moeilijkheid, door Dr Joris Evers.	Dit onderzoek kan niet altijd met de vereischte zorg geschieden door de partijen in 't geding betrokken, omdat dit onderzoek in zeer korten tijd na de uitspraak van den jury gebeurt en het arrest, den dag zelf, of 's anderdaags moet geveld worden.
RECHTSPRAAK.	BALIELEVEN.	De voorstaanders der afschaffing van art. 358 (al. 2 en 3) hebben in Kamer en Senaat den slag thuis gehaald, en daarmee behoort de afwijkende maatregel getroffen ten gunste van de Burgerlijke Partij voor het Assisenhof tot het verleden.
Hof van Beroep te Gent. — 9 April 1932. — <i>Check zonder Provisie. — Gewoon bedrag voldoende. — Toepassing art. 509bis, S. W.</i>	RECHTERLIJK LEVEN.	Men dient zich af te vragen of art. 19 der wet van 21 December 1930, eveneens de afschaffing nasleept van art. 367 sv. (wet 23 Oogst 1919 art. 4), dat bepaalt:
Arbitraal Vonnis. — 14 December 1931. — <i>Dienstkontrakt.</i>	UIT DE PERS. — De juridische studie.	« Ingeval van ontslag van rechtsvervolging evenals in geval van veroordeeling beslist het Hof over de schadevergoeding of de teruggave waarop de Burgerlijke Partij aanspraak maakt. »

De Burgerlijke Partij voor het Assisenhof

Wijzigingen aangebracht door de Wet van 21 December 1930

De wet van 21 December 1930, (slechts verschenen in het Staatsblad den 18 Maart 1931) bevat in de artikels 19 en 20 nieuwe wettelijke schikkingen, waarvan het belang aan de rechterlijke wereld niet mag ontgaan.

Het is niet ons doel hier de wettelijke bepalingen te ontleden, die in artikels 2 tot 15 de organische wet vormen tot aanwerving van de juryleden.

Sinds 18 September 1919 had de regeering een wetsontwerp ingediend, tot hervorming van den Jury.

Het voorstel heeft sindsdien talrijke wijzigingen ondergaan op herhaaldelijk voorstel der Commissie van Rechtswezen van Kamer en Senaat, en van het Bestendig Comité van den Raad van wetgeving.

Het is op aanwijzing van dit Comité, dat, in het wetsontwerp tot hervorming van de jury eenige artikels zijn geslopen die feitelijk met het wetsontwerp betreffende den jury geen verband hebben, doch weleer plaats hadden gevonden in een wetsvoorstel tot hervorming of wijziging van het huidig wettelijk statuut van de Assisenhoven.

Het is in die omstandigheden dat, ter gelegenheid van het debat op de hervorming van den jury, op bijna verrassende wijze eene zeer belangrijke wijziging werd gestemd betreffende de rechten der Burgerlijke Partij, voor het Assisenhof.

De aandacht vestigen op die hervorming is het doel van dit artikel.

Art. 19 van de wet van 21 December 1930 luidt als volgt:

« Het tweede en het derde lid van artikel 358 van het wetboek van strafvordering worden ingetrokken. In lid 4 van hetzelfde artikel na de woorden « De vrijgesproken beschuldigde kan » valt het woord « ook » weg ».

Art. 358 (lid 1-2-3) wetboek van strafvordering luidt als volgt:

« Wanneer de beschuldigde niet schuldig verklaard wordt, spreekt de voorzitter hem van de beschuldiging vrij; hij beveelt zijne invrijheidstelling, tenware hij om andere redenen behoort gevangen te blijven.

» Het hof doet vervolgens uitspraak over de schadevergoedingen, die over en weder geëischt worden, nadat partijen hunne middelen tot niet-ontvankelijkheid of hunne verweringen voorgedragen hebben en de procureur generaal gehoord zij.

» Het hof kan nochtans, indien het zulks geraadzaam oordeelt, eenen der rechters

belasten om partijen te hooren, de stukken in te zien en ter terechtzitting verslag te doen. Op deze terechtzitting mogen partijen hunne aanmerkingen nogmaals voordragen en wordt het openbaar ministerie opnieuw gehoord. »

De nieuwe wetsbepaling stelt dus een einde aan de uitzonderlijke bevoegdheid door de vroegere bepaling van art. 358 s.v. toegekend aan het Assisenhof.

Op grond van den nu afgeschafte wettekst behield het Assisenhof het recht, een beklagde die door de uitspraak van de gezworenen vrijgesproken werd, te verwijzen tot betaling van schadevergoeding aan de Burgerlijke Partij. De beklagde vrij van schuld verklaard door het verdict, kon een half uur nadien door het Hof tot schadevergoeding verwezen worden.

Men heeft nooit goed de reden gevat, waarom de wet, vóór het Assisenhof, een ander regiem toepastte dan hetgene ingesteld was voor de Boetstraffelijke en Politie rechtbanken.

De bepaling van art. 358 heeft steeds in schrille tegenspraak gestaan met de rechten der Burgerlijke Partij voor de Boetstraffelijke en de Politie rechtbanken. Opdat voor deze rechtbanken de Burgerlijke Partij schadevergoeding kunne bekomen, is het vereischt, dat vooraf de Politie- of Boetstraffelijke Rechtbank de beklagde hebben verwezen wegens de overtreding of het misdrijf, betichte ten laste gelegd. Immers de aanstelling der Burgerlijke Partij is aldaar gesteund op het bestaan van eene overtreding der strafwet. Indien het feit niet valt onder de strafwet, moet de rechtbank de Burgerlijke Partij afwijzen.

Het is hier niet de plaats te herinneren, in welke voorwaarden de Burgerlijke Partij, afgewezen door de Boetstraffelijke of door de Politie rechtbank, het recht kan behouden krachtens art. 1382 schadevergoeding te bekomen voor de Burgerlijke rechtbank, vermits de door de rechtbank verklaarde afwezigheid van een strafbaar feit, niet noodzakelijk de fout wegneemt waarin de schadelijgende partij de bron kan vinden tot het bekomen van herstel van schade.

Het gaat er hier enkel om, de aandacht te vestigen op het feit, dat het grondig verschil dat bestaan heeft tusschen de rechten der Burgerlijke Partij voor het Assisenhof en voor de Boetstraffelijke rechtbank, voortaan verdwenen is, en de

Burgerlijke Partij voor het Assisenhof evenals voor de Boetstraffelijke rechtbank, moet afgewezen worden, wanneer de beschuldigde, krachtens de uitspraak der gezworenen, door het Hof wordt vrijgesproken.

* * *

De wetgever heeft de meening gevolgd van het bestendig Comité van den Raad van wetgeving, dat de gelijkberechtiging der Burgerlijke Partij voor het Assisenhof en voor de Boetstraffelijke rechtbank voorstelde.

Het voorstel tot afschaffing der leden 2 en 3 van art. 358 s.v. heeft nochtans aanleiding gegeven tot diepe meeningsverschillen, die zoowel in het verslag der Commissie van Rechtswezen, als in de bespreking in de Senaat, zijn tot uiting gekomen.

De Senaats-Commissie was van oordeel dat het artikel 358 ongewijzigd diende behouden te worden.

« De afschaffing van art. 358 » betoogde de verslaggever der Senaats-Commissie Heer Baron Meyers, « zou voor gevolg hebben, de Burgerlijke Partij te dwingen zich tot eene andere jurisdictie dan het Assisenhof te wenden, om schadevergoeding te bekomen, waarop — spijs de uitspraak van de Jury — zij een stellig recht kan doen gelden. »

Die overweging blijkt ons volstrekt niet afdoende, vermits hetzelfde euvel zich voordoet voor de Burgerlijke Partij voor de Boetstraffelijke of Politie rechtbanken.

De Commissie van Rechtswezen der Kamer van Volksvertegenwoordigers (verslaggever Mr Sinzot) was integendeel voorstander van de afschaffing en stipte ten gunste der afschaffing drie beweegredenen aan:

Eene reden van zedijken aard, omdat de veroordeeling tot schadevergoeding — ten rechte of ten onrechte — voor oningewijden den schijn had, een blaam of eene afkeuring daar te stellen jegens den jury, en aldus als een soort weerwraak te zijn van wege het hof, samengesteld uit beroepsmagistraten tegen het volksgerecht.

Dit gevoelsargument is tamelijk zwak. Van meer gewicht blijkt de juridische beschouwing door de Commissie voorgebracht. Het hof dat verwijst tot schadevergoeding, mag in de beweegredenen die ten gronde liggen dezer veroordeeling, niet in tegenspraak komen met de uitspraak van den jury.

Hoe kan het Hof de beweegredenen ontwaren, die den jury tot de vrijspraak hebben geleid?

Is deze gesteund op onvoldoende bezwaren?

Is ze gesteund op gemoedsredenen of oorzaken van sentimenteelen aard?

De beraadslaging van den jury moet geschieden in het grootste geheim. Het is derhalve onmogelijk voor het Hof de echte oorzaken der vrijspraak te kennen, en er kan dus, voor dezelfde jurisdictie, op een half uur tijd, een tegenspraak in de beslissingen voorkomen.

De derde reden is er eene van practischen aard. Het is meermaals gebleken dat, na eene vrijspraak, het onderzoek nopens de schadevergoeding zich voordoet in minder gunstige omstandigheden, dan dit het geval is voor de Boetstraffelijke of de Burgerlijke rechtbanken.

Dit onderzoek kan niet altijd met de vereischte zorg geschieden door de partijen in 't geding betrokken, omdat dit onderzoek in zeer korten tijd na de uitspraak van den jury gebeurt en het arrest, den dag zelf, of 's anderdaags moet geveld worden.

De voorstaanders der afschaffing van art. 358 (al. 2 en 3) hebben in Kamer en Senaat den slag thuis gehaald, en daarmee behoort de afwijkende maatregel getroffen ten gunste van de Burgerlijke Partij voor het Assisenhof tot het verleden.

* * *

Men dient zich af te vragen of art. 19 der wet van 21 December 1930, eveneens de afschaffing nasleept van art. 367 sv. (wet 23 Oogst 1919 art. 4), dat bepaalt:

« Ingeval van ontslag van rechtsvervolging evenals in geval van veroordeeling beslist het Hof over de schadevergoeding of de teruggave waarop de Burgerlijke Partij aanspraak maakt. »

Met den opsteller van den Répertoire Pratique de droit Belge — V^o Cour d'Assises n° 1097, oordeelen wij dat dit artikel niet is afgeschafft. De tekst van art. 19 der wet van 21 December 1930 beperkt zich enkel tot de vrijspraak voorzien bij art. 358. Zooals vooraan werd betoogd, heeft de nieuwe wetsbepaling voor doel, den schijn van tegenspraak weg te ruimen die voortvloeit, uit een ontkennend verdict, en een veroordeeling tot schadevergoeding door het Hof wegens een feit, waarvan het bestaan misschien door de uitspraak der gezworenen werd ontkend. (Zie redevoering van Heer Janson, minister van rechtswezen, zitting Senaat 15 Jan. 1930, Parlementaire Handelingen, bl. 219 en volgende).

Het geopperd bezwaar valt weg in geval van ontslag van rechtsvervolging, voorzien bij art. 367 s. v.

In het laatste geval, immers, heeft de jury de echtheid van de beschuldiging erkend, en zelfs de schuld van den betichte vastgesteld. De omstandigheid dat het feit als echt erkend door den jury, niet valt onder de toepassing eener straf, (b.v. wanneer de verjaring is ingetreden, wanneer er kracht van gewijsde bestaat, wanneer de strafwet in de omstandigheden voorzien door art. 134, 192, 273, 300, 304 en 326 geene straf oplegt) verhindert niet het ontstaan van een beteugeling met burgerlijk karakter.

In geval van ontslag van Rechtsvervolging, behoudt dus het Hof de bevoegdheid om over de schadevergoeding, geëischt door de burgerlijke partij, uitspraak te doen.

* * *

Eene laatste aanmerking nopens de kosten.

Het wetboek van strafrechtspleging voorziet dat de burgerlijke partij afgewezen door de Boetstraffelijke of Politie-rechtbanken tot de kosten wordt verwezen. Artikel 20 der wet van 21 December 1930 stelt eene uitzondering daar, vermits het artikel luidt als volgt:

Afscheid van den Heer J. DE WINTER

Voorzitter der Rechtbank van Eersten Aanleg te Antwerpen

De Heer J. De Winter, die sedert 25 jaar het voorzitterschap der Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen waarneemt, is tot de ouderdomsgrens gekomen en heeft verleden Zaterdag voor de laatste maal de terechtzitting voorgezeten.

Te dezer gelegenheid had in de groote Assisenzaal van het Gerechtshof eene plechtige zitting plaats waarop heel de rechterlijke familie van Antwerpen den achtbaren voorzitter eene diep-gevoelde hulde bracht.

Heel de magistratuur van Rechtbank en Parket was aanwezig en verder verdrongen zich in de ruime zaal een overgroot getal leden van Balie en Notariaat alsook van de korpsen der pleitbezorgers en deurwaarders.

Zelden was een huldebetoog meer verdiend dan datgene dat aan den Heer Voorzitter De Winter werd gebracht. Inderdaad zijne lange loopbaan die hij volledig aan de Antwerpsche Rechtbank volbracht, waar hij achtereenvolgens Substituut van den Procureur des Konings, rechter, onderzoeksrechter, onder-voorzitter en Voorzitter was, mag in alle opzichten glansrijk genoemd worden. De Heer De Winter, heeft het uiterst zeldzame voorrecht gehad dat hij gedurende meer dan 25 jaar als voorzitter der Rechtbank heeft gefungeerd, jubileum dat dan ook vóór enkele maanden op schitterende wijze werd gevierd.

Er lag echter in de viering van verleden Zaterdag iets meer dan den eerbiedigen heilwensch die volgens de traditie steeds gebracht wordt aan elk magistraat die lange jaren gewetensvol zijn taak heeft verricht en zware verantwoordelijkheden heeft gedragen. De Heer De Winter had immers in de uitoefening van zijn hoog ambt zoo vele gaven van geest en hart aan den dag gelegd dat al degenen die hem kenden en in de gelegenheid verkeerden regelmatig met hem om te gaan voor hem eene zeer hooge waardeering en eene innige sympathie hadden.

Gaven van den geest! Wat had hij inderdaad een merkwaardige scherpzinnigheid, wat zag hij klaar in de voor hem gebrachte betwistingen en hoe wonderlijk snel had hij steeds, als ware het met een bijzondere intuïtie, het delicate punt gevonden in de meest ingewikkelde processen. Zijn oordeel was zakelijk. Hij was wars van welsprekendheidsvertoon en onnuttig uitweiden over onbelangrijke bijkomstigheden. Met zijn vlug begrip en zijn uiterst snelle redeneering drong hij dadelijk door tot den kern en men zag hem steeds met een bewonderenswaardige vastberadenheid en zekerheid het kluwen ontwarren of den knoop doorhakken. Zijn uitspraken waren kort en bondig, gedreven in enkele pezig zinnen, zonder eenigen opsmuk van pedante rechtsleer of saai en onnuttige aanhalingen van rechtspraak. Doch wat was de oplossing steeds degelijk ter zake en hoe moest iedereen steeds opnieuw erkennen dat de Voorzitter juist gezien had en goed gevonnisd! Zijn zittingen van kortgeding, waarop zooveel van den magistraat gevergd wordt, waren in dit opzicht bepaald merkwaardig.

Doch naast deze uitzonderlijke gaven van den geest, die ieders bewondering afdwongen was de Heer Voorzitter De Winter vooral sympathiek door zijn bijzondere eigenschappen van hartelijkheid en gemoeidelijkheid. Niettegenstaande den hoogen dunk welke hij had van zijn functie was hij volstrekt geen rigorist maar heel en al vol jovialiteit. Hij was een geboren Antwerpenaar en bezat in hooge mate de bijzondere eigenschappen van den Antwerpschen geest. Wat kon hij smakelijk lachen met een kwinkslag en wat wist hij goed om te gaan met de eenvoudige menschen waarmede hij dagelijks in de uitoefening van zijn bediening in aanraking kwam. Niet de minste schakeering van de sappigste volksuitdrukkingen was hem

« Het Hof verwijst den beschuldigde, welke in het ongelijk wordt gesteld, in de kosten ten aanzien van de Burgerlijke Partij: het mag de burgerlijke partij, welke in het ongelijk wordt gesteld, in de kosten of in een deel daarvan, ten aanzien van den staat en van den beschuldigde verwijzen.

C. VANDER PLANKEN.

vreemd en wanneer de man uit het volk voor den Heer Voorzitter De Winter verscheen voelde hij zich niet vervreemd noch beklemd.

Steeds trachtte hij de soms pijnlijke verplichtingen die zijn taak hem oplegde te temperen door zijn aangeboren goedheid en oneindig talrijk zijn degenen die hem innige dankbaarheid verschuldigd zijn.

Al deze hoedanigheden werden op de plechtige afscheidszitting door verschillenden sprekers in het licht gesteld.

De Heer onder-Voorzitter Montens sprak uit naam der magistratuur; de Heer Prokureur des Konings De Schepper uit naam van het parket en de Heer Hoofdgriffier De Meyer uit naam van het personeel der griffie. Verder kwamen aan het woord de Heer Stokhouder Mr Temmerman uit naam der balie en de Heeren Notaris Koelman, pleitbezorger De Vooght en deurwaarder Schuermans, respectievelijk uit naam van de korpsen der notarissen, pleitbezorgers en deurwaarders.

Er werd aan den Heer Voorzitter een portret aangeboden geschilderd door den gekenden kunstenaar Walter Vaes.

De Heer Voorzitter bedankte daarna in ontroerde bewoordingen en hij wist op dusdanige wijze de snaren van het gemoed te doen trillen, dat tijdens zijne rede de talrijke aanwezigen oogenblikken beleefden van sterke emotie.

Iedereen die met het rechterlijk leven te Antwerpen vertrouwd is zal ten eerste betreuren dat deze magistraat, die alhoewel hij tot de ouderdomsgrens gekomen is nog zoo intens veel geest- en levenskracht bezit, door de wet gedwongen wordt het ambt dat hij steeds zoo schitterend heeft waargenomen te verlaten.

Het Rechtskundig Weekblad biedt hier den achtbaren magistraat zijn oprechte hulde.

Toch mogen wij het verslag van deze zitting niet besluiten zonder eenige aanmerkingen te maken over de wijze waarop deze viering opgevat is geworden, die voor talrijke aanwezigen een pijnlijken indruk heeft gemaakt en die stellig ook niet heelmaal zal geweest zijn naar den geest van den Heer Voorzitter zelf.

Immers, in het Vlaamsche Antwerpen, voor het afscheid van een magistraat, die zoo innig met zijn volk vergroeid was, had heel deze plechtigheid plaats in het Fransch. Enkel de Heer onder-Voorzitter Montens sprak op het einde van zijn rede eenige woorden Vlaamsch. De Heer Prokureur des Konings sprak uitsluitend Fransch; de Heer hoofdgriffier, die het woord voerde uit naam van een uitsluitend Vlaamsch personeel, deed eveneens alsof de Vlaamsche taal niet bestond; de Heer Stokhouder van onze balie, waar nochtans een onbetwistbare meerderheid van Vlaamschspreekende en Vlaamschvoelende advocaten bestaat, had eveneens gemeend geen woord Vlaamsch te moeten spreken en zoo was het ook het geval voor al de andere redenaars.

Men kan zich inbeelden hoezeer dergelijke opvattingen door de meeste aanwezigen betreurd werden. Het is droevig vast te stellen dat in dezen tijd, waarin de Vlaamsche bewustwording met zulke reuzenschreden vooruitgaat, in een door en door Vlaamsche stad als Antwerpen, de vertegenwoordigers der verschillende korpsen, die deelachtig zijn aan het rechterlijk leven, zoo weinig rekening houden met de evolutie van de gedachten in zake gebruik der Vlaamsche taal.

Dat dit geval aan de balie vooral druk besproken is geworden hoeft geen betoog en sommigen hadden er wel een formalistisch middel op gevonden om het uitsluitend gebruik der Fransche taal te rechtvaardigen. Zij beweerden inderdaad dat het hier geen gewone feestviering gold, doch enkel een plechtige terechtzitting en dat,

daar het zittingsblad volgens het bestaand gebruik in het Fransch wordt gehouden, het gebruik van de Fransche taal voor alle redevoeringen zich opdrong.

Welk ongerijmd argument! Wanneer het enkel een terechtzitting geweest ware hoe zouden dan griffiers en deurwaarders aan het woord gekomen zijn. Neen, wat iedereen bij deze gelegenheid van harte wenschte was een diepgemeende hulde te brengen aan den achtbaren magistraat die de sympathie van eenieder genoot. En wanneer al de Vlaamsche aanwezigen ten zeerste teleurgesteld waren dat hunne vertegenwoordigers het gebruik van de Vlaamsche taal misachtten, zal ook zonder eenigen twijfel de Heer Voorzitter zelf, die zoozeer aan zijn Vlaamsche taal gehecht was, die ter zitting zelf zijn laatste vonnis in deze taal uitspraak en die vóór korten tijd ter gelegenheid van zijn jubileum nog verklaarde dat hij steeds Vlaamsch voelde en dacht ook wanneer

hij Fransch sprak, de opvatting van de organisators niet goedgekeurd hebben.

Er is uit dit pijnlijk voorval echter een les te trekken. Men stelt dus als principieel dat bij elke plechtige gelegenheid in het rechterlijke leven de taal van het zittingsblad uitsluitend moet gebruikt worden voor alle redevoeringen. Welnu, binnenkort zal er, niettegenstaande allen tegenstand, een wet komen die zal voorschrijven dat de zittingsbladen, zooals trouwens alle procedurakten, uitsluitend in het Nederlandsch zullen moeten gesteld zijn. Welke dan ook de personaliteit weze die tijdens deze zitting op den voorgrond komt, het staat vast dat dan ook uitsluitend de Vlaamsche taal voor al dergelijke gelegenheden zal dienen gebruikt worden.

Toestanden zooals deze die de Vlaamsche juristen verleden Zaterdag beleefd hebben zullen allen slechts meer overtuigen dat het hoogst dringend is dat deze wet er onverwijld kome.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e KAMER — 9 APRIL 1932

Voorzitter: M. de Perre

Raadsheeren: M.M. Lagae en Poll

Adv. gen.: M. Remy

Pl.: Mr Winkelmolen (Antwerpen) en Mr Fraeys (Brugge)

CHECK ZONDER PROVISIE — VOORNEMEN VAN TE SCHADEN NIET VEREISCHT — GEWOON BEDROG VOLDOENDE — BELOFTEN VAN BETALING DIE DEN SCHIJN HEBBEN VAN CHECKS — TOEPASSING ART. 509bis S. W.

Voor de toepassing van art. 509bis n° I S. W. is het niet vereischt dat betichte het voornemen zou gehad hebben te schaden of zich te verrijken ten nadeele van een ander.

Het blijkt zoowel uit den tekst der wet als uit de voorbereidende werken in de wetgevende Kamers en uit het advies van het bestendig Comité van den wetgevenden raad dat de enkele kennis van de afwezigheid der provisie, 't zij het gewoon bedrog voldoende is, om den dader te doen vallen onder toepassing der Strafwet.

Beloften van betaling die volledig den schijn hebben van checks en er al de voorwaarden van vervullen geven bij gebrek aan provisie aanleiding tot toepassing derzelfde Strafwet.

Op. Min. en F... t/ D...

Aangezien de beroepen regelmatig hebben ingeslagen geweest;

Aangezien het spruit uit de bestanddeelen der zaak en de debatten voor het Hof dat de betichte D... zich plichtig heeft gemaakt aan;

Wetens zonder voldoende voorafgaandelijke en beschikbare provisie checks te hebben uitgegeven, feit voorzien door art. 509bis, van het strafwetboek en dit te Blankenberghe in Juli en Augustus 1931;

Dat namelijk D... ter hand gesteld heeft van de eischers op rechtstreeksche dagvaarding den 18 Juli 1931, een check van 5.000 fr. en den 3 Augustus volgende een check van 6.058 fr., beide betaalbaar op zicht bij de Crédit Anversoise te Blankenberghe;

Dat die twee checks door die bank niet betaald zijn geweest om reden dat zij door geene voldoende provisie waren gewaarborgd, dit volgens de verklaring van de bankbediende W... onder eed gedaan ter zitting van de rechtbank van Brugge;

Aangezien het niet aan te nemen is dat betichte die zijnen geldelijken toestand moest kennen onwetend zoude geweest zijn van het ontbreken der provisie voor wat betreft de twee checks waarvan kwestie;

Dat bovendien D... kennis had, door de extracten, rekeningen hem toegezonden door de Crédit Anversoise, dat rond het tijdstip der gepleegde feiten, het bedrag der checks door hem op die bank getrokken merklijk hooger was dan het beloop der door hem aan dezelfde bank gestorte sommen;

Aangezien D... beweert dat art. 509bis van het strafwetboek niet toepasselijk is om reden dat hij niet gehandeld heeft met het voornemen van te schaden of van zich te willen verrijken ten nadeele van een ander;

Aangezien die bewering onaannemelijk is, dat zij tegenstrijdig is met de bewoording zelf van artikel 509bis, n° I en met de voorbereidende werkzaamheden van die wetsbepaling;

Aangezien inderdaad dit n° I spreekt slechts van eene met kennis handeling en niet voorschrijft dat de dader met voornemen van te schaden of van zich te verrijken ten nadeele van een ander zoude moeten te werk gegaan zijn;

Dat indien zulks het gedacht van den wetgever was hij, zonder twijfel, het zoude gezegd hebben zooveel te meer dat hij in het n° 4 van zelfde artikel 509bis bepaaldelijk voorschrijft dat de dader met bedrieglijk inzicht of voornemen om te schaden zoude gehandeld hebben;

Aangezien bovendien, het stelsel van den betichte tegenstrijdig is met de voorbereidende werkzaamheden zoowel in de Kamer als in den Senaat alsook met het advies van het bestendig Comité van den wetgevenden Raad uit dewelke volgt dat de enkele kennis van de afwezigheid van eene provisie 't zij het gewoon bedrog genoegzaam is om de dader te doen vallen onder de toepassing van artikel I, (Zie Pasmimonie 1929, blz. 144 tot 149);

Aangezien te vergeefs, D... nog opwerpt dat de effecten waarvan kwestie geen checks uitmaken, maar enkele beloften van betaling zijn, uitgaande van den betichte na overeenkomst met de eischers, beloften van betaling die niet voorzien zijn in art. 509bis;

Dat, welke benaming men zoude kunnen geven aan bovengemelde effecten zij in alle gevallen den schijn hebben en al de voorwaarden bezitten van checks;

Dat bovendien, men moet aannemen dat de eischers die effecten niet zouden aangenomen hebben indien zij als enkele beloften van betaling moesten aanzien worden;

Aangezien de vraag van de eischers als gegrond voorkomt en de schadevergoeding met billijkheid heeft bepaald geweest op een frank;

Aangezien ten voordeele van D... verzachtende omstandigheden bestaan spruitende uit zijn vorig goed gedrag;

Om deze redenen:

Het Hof aanvaardt de beroepen en er op beslissende tegensprekelijk;

Doet te niet het vonnis van den eersten rechter en opnieuw beslissende verwijst den betichte met eenparigheid van stemmen tot twee geldboeten van twee honderd frank ieder;

Verhoogt deze boeten met 60 deciem en alzoo gebracht op veertien honderd frank ieder;

Beveelt dat bij gebrek aan betaling binnen den termijn door de wet bepaald, deze boeten zullen mogen vervangen worden door eene subsidiaire gevangzitting van eene maand voor iedere boete;

Verwijst hem bovendien te betalen aan de burgerlijke partij de som van eenen frank met de rechterlijke intresten sedert den dag der vraag;

Verwijst nog den betichte tot de kosten van beide aanleggen zoowel jegens den Staat begroot op 83,06 frank als jegens de Burgerlijke partij;

Overwegende dat de straffen tegen D... uitgesproken de zes maanden gevangzitting niet overtreffen, dat hij voorgaandelijk nog niet verwezen is geweest voor misdaad of wanbedrijf en dat men mag hopen dat hij zich aan dergelijke misdrijven niet meer plichtig zal maken;

Om deze redenen en gezien artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 door den heer Voorzitter ter zitting aangeduid;

Beveelt dat het tegenwoordig arrest, uitgenomen voor de schadevergoeding aan de burgerlijke partij toegekend en de kosten niet zal uitgevoerd worden, voor hetgeen D... aangaat indien hij gedurende een termijn van vijf jaar te rekenen van heden niet verwezen is uit hoofde van misdaad of wanbedrijf.

ARBITRAAL VONNIS

14 DECEMBER 1931

Scheidsmannen: Mr C. Smeesters
en Mr H. Borginon
Pl.: Mr W. Thelen en Mr J. De Weerdt

DIENTSTCONTRACT (waarop de wet van 7 Aug. 1922 niet toepasselijk is).

De proeftijd van 6 maanden vastgesteld door een dienstcontract van vijf jaren mag verlengd worden vóór den afloop van den overeengekomen proeftijd, en dit herhaalde malen en voor ongelijke termijnen. Het feit dat bij een der verlengingen, de bezoldigde afziet van zijn recht tot opzeg, terwijl de patroon dit recht behoudt, geeft geen aanleiding tot het tot stand komen van het contract van vijf jaren.

Dr Kurt Br. t/ Naam. Venn. G.

Ten jare negentien honderd een en dertig, den veertienden December,

Wij, Smeesters Constant, advocaat, woonachtig te Antwerpen, Maria-Theresialei, 7, en Borginon Henri, advocaat bij het Hof van Beroep, woonachtig te Brussel, Archimedestraat, 60, scheidsmannen, vergaderd ten huize van M. Constant Smeesters, een onzer, om uitspraak te doen over de twistingen die ontstaan zijn tusschen:

- 1° Dr Kurt B...,
- en
- 2° de N. V. G...,

ter zake van de ontslag van aanlegger uit den dienst van verweerster, op 25 Maart 1929, met opzegging van drie maanden, welke opzegging door aanlegger gehouden wordt voor ontijdig en onregelmatig; en de daarop gegronde aanspraak van aanlegger op een schadevergoeding van drie honderd duizend frank, met rente en kosten, volgens opdracht aan ons verleend door het in driedubbel opgemaakt compromis van een en dertig October negentien honderd een en dertig, geboekt te ...

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende dat aanlegger heeft gesteld:

Dat hij, vóór zijn intrede bij verweerster, gedurende tien jaar als chemicus, bij andere filmfabrieken o.a. A..., werkzaam was geweest, en daarna gedurende drie jaar, een zelfstandig fabriek in het zelfde artikel bestuurd;

Dat daaruit vloeit:

- 1° dat eischer een specialiteit oefent die slechts weinigen kunnen uitoefenen;
- 2° dat het afzetgebied van dergelijke specialisten uiterst gering is;
- 3° dat wanneer zich een specialist aan een dergelijke onderneming bindt, hij dit moet opvatten als een levenstaak, te meer daar deze nijverheid nog tastende is naar technische verbeteringen en haar toppunt van volmaaktheid nog niet heeft bereikt;
- 4° dat hij dus niet vrij van de eene fabriek naar de andere kan overloopen;
- 5° dat elke onderneming van dien aard blootgesteld is aan proefnemingen welke niet steeds slagen, althans tijd, geld en moeite kosten, alvorens op een tastbaar resultaat te kunnen bogen;

dat hij door de N. V. G... in dienst werd genomen door mondelinge overeenkomst van 10 April 1927, met ingang op 1 Juni 1927;

dat het kontrakt afgesloten werd voor vijf jaar, met een proeftijd van zes maanden, zegge tot 1 December 1927;

dat gedurende dezen proeftijd beide partijen gerechtigd waren aan de overeenkomst een einde te stellen, mits een opzeg van drie maanden;

dat hoofdzak in dit kontrakt was, het feit dat aan eischer een leidende positie verzekerd werd, onder de leiding alleen van algemeenen bestuurder, of diens plaatsvervanger, en dat hem alle vereischte hulpmiddelen, apparaten, grondstoffen moesten ter beschikking worden gesteld;

dat het kontrakt van 10 April 1927, ingaande 1 Juni 1927, voor den duur van vijf jaar, maar met proeftijd van zes maanden achtereenvolgens negen maal werd verlengd, vier maal voor drie maanden, twee maal voor twee maanden, drie maal voor een maand;

dat zijne opzegging op 25 Maart 1929, tegen einde Juni 1929, ongeldig is, daar, na een proeftijd van vijf en twintig maanden het kontrakt voor goed is afgesloten, en bijgevolg, voor den tijd van vijf jaren tot stand is gekomen;

op welke gronden eischer heeft gevorderd betaling van drie honderd duizend frank schadevergoeding met rente en van de kosten van het geding.

Overwegende dat verweerster hiertegen aanvoert;

dat het doel van de indienstneming van aanlegger is geweest, het fabriceren van

filmen op basis van acetylcelluloos, verder acetat-filmen genaamd;

dat aanlegger uitdrukkelijk had verzekerd gansch deze fabricatie, in al hare onderdeelen, grondig en volledig te kennen, en produkten te kunnen vervaardigen, die onder opzicht van hoedanigheid met deze van de eersterangs concurrentie gelijk staan;

dat dit doel werd bereikt, aanlegger aan zijn verplichtingen niet beantwoordde, het fabriceren niet kende, en, zelfs op 't oogenblik van zijn heengaan, er niet was toegekomen een produkt te vervaardigen dat gelijk was aan dit der concurrentie;

dat aanlegger zelf de ongunstige ontwikkeling van de acetat-filmen, afdeeling heeft erkend, en toegaf, gedurende den tijd buiten het bedrijf doorgebracht, van de praktische methoden der filmfabricatie meer te hebben vergeten dan hij vroeger zelf had gekend;

dat het verlengen van den proeftijd, uit hoofde van de belangrijke uitgaven daaraan verbonden, zich opdrong, en overigens steeds in volle vrijheid door aanlegger werd aanvaard;

dat de opzeg van 25 Maart 1929, is geschied overeenkomstig de afspraak tusschen partijen en bijgevolg geenszins ontijdig was.

Ten aanzien van het recht:

Aangezien het vast staat dat vóór den afloop van den overeengekomen proeftijd, door beide partijen werd besloten dezen eerst voor een tijd van drie maand, later telkens weer voor ongelijke termijnen, te verlengen, echter met dien verstande dat verweerster alleen gedurende deze verlenging nog steeds van het recht van opzeg zou kunnen gebruik maken, terwijl aanlegger daartoe niet meer gerechtigd was;

Aangezien wettelijke gemaakte overeenkomsten dengenen die dezelve hebben aangegaan tot wet strekken;

Aangezien niet wordt noch kan worden ontkend dat de opzeg aan eischer op 25 Maart 1929 gedaan, is geschied in de voorwaarden door de opeenvolgende overeenkomsten tusschen partijen bepaald;

Aangezien aanlegger echter beweert dat eenzijdig een dienstbetrekking zooals deze uiteraard niet steeds voor korten tijd kan worden aangehouden, en zij, in de omstandigheden der zaak door de herhaalde verlengingen zelf definitief is geworden en dat anderzijds, gezien de ongelijke verhouding tusschen partijen, de hem opgelegde verlengingen niet uit vrijen wil door hem werden goedgekeurd;

Aangezien, wat deze laatste bewering betreft, eischer nergens uitdrukkelijk verklaart dat zijn toestemming hem door een onrechtvaardig of onwettelijk geweld zou zijn afgeperst, door welkdanigen dwang van aard om op een redelijk mensch indruk te maken, en hem de vrees in te boezemen dat hij zijn persoon of zijn vermogen aan een aanmerkelijk en dadelijk aanwezig nadeel bloot zou stellen; dat het aanvaarden van aanleggers stelling voor gevolg zou hebben schier alle overeenkomsten tusschen personen van ongelijken stand of vermogen als onvrij, en dus van geen waarde te doen aanzien;

Aangezien men tevergeefs zou zoeken naar een wet of rechtsregel, krachtens welke een dienstbetrekking zooals deze van eischer bij verweerster, niet vatbaar zou wezen voor de aangeklaagde steeds vernieuwde proefverlengingen van korten duur;

dat bij gebreke aan eenigen wettelijke die in dezen perken stelt aan de vrije wils-overeenkomst van de partijen, deze wilsuitdrukking hen, in, het voor ons geldende recht, tot wet strekt;

dat in afwezigheid van deze wettelijke beperking, de stelling van eischer geen andere draagwijdte kan hebben dan dat, uiteraard, een dienstbetrekking van zulk een belang, en waarbij de werknemer slechts met de grootste moeite elders een soortgelijke bediening kan terugvinden, moet worden aanzien als van een vrij langen duur, tenzij partijen zelve hiervan uitdrukkelijk zijn afgeweken;

Aangezien dit laatste wel degelijk is geschied, dat overigens, uit hoofde van het aanzienlijk geldelijk belang aan de overeenkomst verbonden, en de erkende tekortkomingen van eischer, verweerster volkomen gerechtigd was dergelijke voorzorgen te nemen;

Aangezien de opmerking van eischer, dat hij vanwege verweerster niet de in de overeenkomst toegezegde hulp ontving, en bij gebrek aan geschoolde hulpkrachten, en aan de hem beloofde leidende positie, steeds gehinderd werd in zijn werk, en nooit zijn vakkundigheden ten volle heeft kunnen ontplooiën, ook al ware zij in zekere mate gegrond, niet ter zake dienen- de is;

Aangezien het volstaat er op te wijzen dat zelfs wanneer deze aangevoerde tekortkomingen in min of meer ruime mate echt zouden worden bevonden, aanlegger deze zonder behoorlijk protest heeft ge- doogd, en nooit ten geschikten tijde verweerster in gebreke heeft gesteld hare verplichtingen in dit opzicht na te leven, dat hij bijgevolg moet worden geacht aan alle bezwaren dienaangaande te hebben verzaakt;

Aangezien hieruit blijkt dat de opzeg door verweerster aan eischer gedaan, op 25 Maart 1929, geschied is krachtens een ondubbelzinnige, uit vrijen wil door partijen aangegane, een uiteraard niet onwettelijke overeenkomst, bijgevolg niet on- tijdig is, en tot geenerlei toekenning van schadevergoeding kan aanleiding geven.

Om deze redenen:

Wij scheidsmannen, recht doende in eersten aanleg, verklaren den eisch onge- grond, ontzeggen den eischer zijne vorde- ring, en verwijzen hem in de kosten be- groot op ...

BURGERLIJKE RECHTBANK
TE HASSELT

11 MAART 1931

Voorzitter: M. Byvoet
Rechters: M. Cox en M. Demal
Pl.: Mr Koninckx, Mr Willems, Mr Gruyters
en Mr Indekeu

SCHEIDING DER MACHTEN.

De Rechtbanken hebben niet na te gaan of openbare besturen al of niet maatregelen dienen te treffen ten opzichte van hunne openbare eigendommen, doch zij zijn gerechtigd kennis te nemen van vorderingen tot schadevergoeding wegens de schadelijke gevolgen teweeggebracht door de slechte uitvoering der getroffen maatregelen.

Donne t/ De gemeente Helchteren, de Provincie Limburg en de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen

A. — Niet ontvankelijkheid van den eisch:

1) Opzichtens de gemeente Helchteren:

Aangezien de eisch tegenover de gemeente steunt op het feit dat deze buizen en goten zou gelegd hebben welke, — ontoereikend in getal — de voldoende opening niet hebben voor den afvoer van het water, en slecht onderhouden zijn;

Aangezien de Rechtbanken niet na te gaan hebben of de gemeente, handelend opzichtens haren openbaren eigendom, al of niet maatregelen dient te nemen om den afvoer van het water te verzekeren, doch dat zij gerechtigd zijn kennis te nemen van de gevolgen welke eene missing in de uitvoering der getroffene maatregelen zou teweeg gebracht hebben; dat de gemeente immers als openbare macht optreedt wanneer zij deze maatregelen beveelt doch dat eene fout in de uitvoering dezer, een feit van burgerlijken aard daarstelt, dit volgens de beginselen van het privaatrecht, dient beoordeeld te worden;

Aangezien, ware het aangetijgd feit be- wezen, verweerster eene fout zou bedreven hebben, waarvan de Rechtbanken kennis kunnen nemen, dewijl zij alzoo handelend eene daad gesteld heeft die een particulieren persoon eveneens had kunnen stellen, zoodat zij te dien opzichte aan het gewone recht onderworpen is;

2) Opzichtens de Provincie:

Aangezien aanlegger aan de provincie ten laste legt geene voldoende maatregelen getroffen te hebben voor de reiniging der groote Winterbeek en de noodige herstellingen niet te hebben uitgevoerd aan de waterleiding onder den steenweg van het dorp;

Aangezien, voor wat de niet bevaarbare of bevlotbare waterlopen betreft en hunne toebehoorten, de provincie enkel politiemaatregelen kan treffen, bij toepassing van het Provinciaal reglement, in datum van 10 Juli 1889;

Aangezien de Rechtbanken, wegens de scheiding der machten, niet bevoegd zijn om na te gaan, noch of deze reglementen al of niet doeltreffend zijn, noch of de bestuurlijke overheid de hand er aan houdt dat deze zouden uitgevoerd worden;

Aangezien de Rechtbanken evenmin hebben na te gaan of verweerster al of niet de noodige herstellingen aan de waterleiding onder den steenweg van het dorp, heeft uitgevoerd; dat immers het treffen der beslissing of deze werken, ja dan niet dienen bevolen te worden, een feit van bestuurlijken aard geldt, welke de provincie eigen machtig neemt opzichtens haren

openbaren eigendom voor het geval dat zij eigenaarster was van dien weg, hetgeen niet bewezen doch stellig betwist wordt; (Cas. 10 April 1899. Pas. 173 Luik, 24 Jan. 1900. Pas. 11.236);

Aangezien bijgevolg de eisch tegen de Provincie niet ontvankelijk is;

3) Opzichtens de Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen:

Aangezien de ontvankelijkheid van den eisch te haren opzichte niet betwist wordt; B. — Grond der zaak:

Aangezien aanlegger, de eerste en derde verweerster, ten laste legt de ontoereikendheid der buizen en de onvoldoende opening derzelven, en, daarenboven, tegen derde verweerster, nog aanvoert dat zij door opdamming, het toevoer der waters zou vermeerderd hebben;

Aangezien elk dezer verweersters ten stelligste ontkent in fout te zijn, en, volhoudt dat, zoo er eene fout bedreven werd, deze niet te haren laste zou gelegd worden;

Aangezien de Rechtbank, vooraleer te onderzoeken of er eene fout, in hoofde van een dezer of van beiden kan weerhouden worden, dient te weten welke de oorzaak is die de overstroming heeft mogelijk gemaakt;

Aangezien enkel een deskundig onderzoek zulks zal kunnen uitmaken;

Aangezien aanlegger voorbarig aanvraagt om het bedrag der schade, door deskundigen te doen vaststellen; dat dit slechts dan zal kunnen bevolen worden wanneer het zal bewezen zijn dat eene fout kan weerhouden worden ten laste van een of beide der verweersters;

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank, alle verdere besluitselen en laattijdig voorgebrachte nota's verwerpend, akte verleend aan de partijen der beraming van den eisch, in hunne besluitselen gedaan;

Zegt ontvankelijk den eisch tegenover eerste, (gemeente Helchteren) en derde (Nationale Maatschappij) verweerster;

Doch niet ontvankelijk opzichtens tweede verweerster (Provincie);

En, alvorens uitspraak te doen over den grond der zaak;

Beveelt een deskundig onderzoek, ten einde, na alle noodige inlichtingen ingewonnen te hebben;

Te zeggen of, in geval van overvloedige regens, de oorzaak der overstroming ligt in het ontoereikend getal buizen en hunne onvoldoende opening ofwel — aan de opdamming welke door de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen zou uitgevoerd zijn geworden, en aan te duiden desgevallend den eigenaar der plaats, — aanlegger of verweersters — waar doelmatige buizen voor wat betreft getal en opening vereischt werden;

Stelt te dien einde aan de Heeren: 1° Sproelants Julien, 2° Swartenbroeckx, beiden deskundigen te Hasselt; Plehiers, controleur van het kadaster te Brée, om na eedaflegging in handen in den Heer Rechter Cox, of welkdanig ander ook aan te stellen in geval van belet door den Heer Voorzitter der Rechtbank, — of er van ontslagen ten akkoord der partijen, — hun verslag zullen neerleggen ten einde de partijen toe te laten te besluiten en de Rechtbank te oordeelen als naar rechte;

Stelt tweede verweerster, Provincie Limburg, buiten zake zonder kosten en legt deze ten laste van aanlegger;

Behoudt de overige kosten voor;

Verzendt de zaak naar den algemeenen rol.

Ingezonden Bijdragen

EEN TAALKUNDIGE MOEILIKHEID

In het nummer van 17 Januari 1932 heeft het Rechtskundig Weekblad gewezen op een verkeerden Nederlandschen wettelijke, dien de uitvoerende macht achteraf, bij de samenordering der wetten betreffende de vergoeding wegens arbeidsongevallen, eenvoudiger door een anderen vervangen heeft.

Missingen in den Nederlandschen tekst komen meermaals voor. Zoo wordt, in de samengeordende wetten op de militaire pensioenen — artikel 29 —, « sous-officiers » in onze taal « officieren ».

In de wet van 29 Juli 1926 houdende pe-requatie van de rustpensioenen uitgekeerd door de Staatskas hebben wij in één enkel artikel, namelijk in artikel 7, twee erge fouten vastgesteld.

De Fransche tekst luidt: « La date de la » mise à la pension du titulaire dans l'une

» et l'autre fonction est déterminée par la » loi ou le règlement qui fixe l'âge de la » retraite pour la fonction à laquelle est » attaché le traitement le plus élevé », de » Nederlandsche: « De datum van de op- » pensioenstelling van den titularis in een » of andere betrekking wordt bepaald door » de wet of het reglement waarbij de pen- » sioensleeftijd wordt bepaald in de be- » trekking waaraan de hoogste wedde is » gehecht. »

Uit den Franschen tekst kan men afleiden dat de titularis terzelfdertijd in zijne beide ambten moet op rust gesteld worden; volgens den Nederlandschen integendeel mag hij in dienst blijven wat betreft één betrekking en pensioen bekomen voor de andere.

Verder lezen wij: « L'intéressé perd, à » tous égards, les droits éventuels qu'il » tient de l'exercice d'une fonction acces- » soire qu'il ne remplit plus depuis un an » au moment « de sa mise en disponibili- » té » ou de sa mise à la retraite et qu'il » a cumulée antérieurement avec sa fonc- » tion principe », hetgeen in den Neder- landschen tekst wordt uitgedrukt als volgt: « In ieder opzicht verliest de be- » trokkene de eventuele rechten welke hij » bezit uit hoofde van eene bijkomstige » betrekking die hij niet meer vervult se- » der één jaar op het oogenblik van zijne » pensionneering en die hij, vroeger, met » zijn voornamen betrekking te zamen » heeft uitgeoefend ». De woorden « de sa mise en disponibilité » komen dus in den Nederlandschen tekst niet voor.

En nu wij toch spreken over de wet van 29 Juli 1926, willen wij ook de aandacht vestigen op een moeilijkheid die voorkomt bij de uitdrukking in onze taal der woorden « civil » en « civique ». « Civil » en « civique » zijn synoniemen; voor beide woorden geven de Fransche woordenboeken als beteekenis « qui se rapporte au citoyen » (behoorend tot den Staatsburger). Nochtans heeft de wetgever een aanmerkelijk verschil tusschen de twee gemaakt, wanneer hij ze gebruikt in zake pensioenen.

« Pension civile » is, volgens de wet van 21 Juli 1844, het rustgeld verleend aan de magistraten, ambtenaren en beambten. Dit is het « burgerlijk » pensioen; het staat tegenover het « militaire » pensioen. Wanneer er spraak is van « burgerlijk pensioen », dan wekt dat, bij de specialisten, de gedachte op van een pensioen op grond der wet van 21 Juli 1844.

« Pension civique » is de benaming die gegeven werd:

1) Vroeger, aan de uitkeeringen, krachtens het dekreet van het Voorloopig Bewind in dato 6 November 1830 en krachtens de wet van 11 April 1835, aan de burgers die gekwetst werden gedurende een der gevechten die vóór 31 December 1830 geleverd werden ter verovering van 's lands onafhankelijkheid of aan hunne verwanten;

2) Thans, aan de pensioenen toegekend, overeenkomstig het dekreet van 25 April 1910, « aan de Belgische burgers die in hoedanigheid van ambtenaren, magistraten of militairen in den dienst van de Internationale Afrikaansche Vereeniging, van een Onafhankelijke Congostaat of aan het Bijzondere Comité van Katanga geweest zijn vóór 15 November en die in deze hoedanigheid werkelijk in Afrika geëind hebben gedurende minstens zes jaar ».

Nu worden die twee woorden in de Nederlandsche wetteksten weergegeven door één enkel, namelijk door « burgerlijk ».

Daar de Fransche en Nederlandsche teksten der wetten beide officieel zijn (wet van 18 April 1898), gaat het natuurlijk niet op de betekenis van den Nederlandschen tekst na te speuren in den Franschen. Wanneer de Nederlandsche tekst voldoende klaar is, hoeft het inzicht van het wetgever niet onderzocht. Soms zal dit het geval zijn, zoo b.v. in artikel 23, § 1, laatste lid der wet van 29 Juli 1926, hetwelk luidt als volgt: « Het be- » drag der burgerlijke en koloniale pen- » sioenen kan onvoorwaardelijk gecumu- » leerd worden met pensioenen of met wed- » den ten laste van het moederland ». De woorden « ten laste van het moederland » duiden aan dat de burgerlijke pensioenen in kwestie « niet » ten laste van het moederland zijn en dat er dus spraak is van uitkeeringen krachtens het dekreet van 25 April 1910, van « pensions civiles ».

Edoch, het is best mogelijk dat een wettekst even klaar is, indien men aan de woorden « burgerlijke pensioenen » den zin hecht van rustgelden volgens de wet van 1844, als indien men er door verstaat uitkeeringen ingevolge het dekreet van 1910. Dan loopt het dus uit op verwarring.

Hoe die woorden « civil » en « civique » in het Nederlandsch verschillend weer te geven, ziedaar de vraag.

In onze taal bestaat maar één woord om dit begrip uit te drukken, het woord « burgerlijk ».

De oplossing kan dus, onzes inziens, alleen in het gebruik eener omschrijving worden gevonden.

Joris EVERS,
Doct. Jur. (Rekenhof).

VLAAMSCHE JURISTEN,

Gebruikt en verspreidt de Vlaamsche wetenschappelijke rechtsliteratuur.

Prof. M. A. KLUYSKENS: Beginselen van Burgerlijk Recht.

I. De Verbintenissen (2e druk).
II. De Erfenissen.

III. De Schenkingen en Testamenten.

Prof. M. N. GUNZBURG: Het Huwelijkscontract.

Prof. M. L. FREDERICQ: Beginselen van het Belgische Handelsrecht. I en II.

Prof. M. P. BELLEFROID: Dictionnaire Français-Néerlandais des termes de droit (3e druk).

Balieleven

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

VERGADERING VAN 29 APRIL 1932

Rond half negen zijn talrijke leden in de lokalen der Vlaamsche club aanwezig, en kan de Voorzitter, M. Jules Franck, de vergadering open verklaren. Na enkele mededeelingen betreffende de werking der Conferentie, wordt het woord verleend aan confrater Marcel Liard, die zal spreken over: « Staatsgezag, rechterlijke macht en grondwet ».

Spreeker gaat niet geheel akkoord met de stelling die hier verdedigd werd voor het Paaschverlof door confrater Louis Vermijlen. De Rechtbanken mogen volgens hem de grondwettelijkheid der wetten onderzoeken. De rechten der wetgevende machten zijn door de grondwet zelve beperkt, en zoo nu de Rechtbanken de grondwettelijkheid der uitgevaardigde wetten niet mochten onderzoeken, dan zou dit in feite hierop neerkomen dat de wetgevende machten zonder eenig mogelijk verhaaf of toezicht, zich aan machts-overtreding zouden mogen plichtig maken. De drie Staatsmachten staan op denzelfden rang, dit wil zeggen dat het de rechterlijke macht niet gegeven is door eene beslissing die erga omnes geldig zou zijn, eene wet als ongrondwettelijk af te keuren, zooals dit kan geschieden in landen die een Raad van State hebben. De beslissingen der Rechtbanken mogen alleen de formeele constitutionaliiteit nagaan, en enkel en alleen voor zoover er hun voor het te beoordeelen geval eene grondwet krenkende tekst zou worden ingeroepen. Er is hier dus niet te vreezen dat wij zouden hebben hetgeen nu in Amerika het geval is: eene oppermacht der rechters, die door hunne vonnissen erga omnes beslissen over de grondwettelijkheid der wetten, en hierdoor in feite heel het werk der wetgevende machten kunnen teniet doen. Wij gaan trouwens meer en meer naar het principe van toezicht, en voorbeelden hiervan vinden wij in de wetgeving van Roemenië, Pruisen, Beieren, enz. Slechts drie landen hebben de vroegere beginselen behouden; het zijn: Zwitserland, dat dan toch het referendum kent; Frankrijk, waar tal van juristen dit standpunt reeds verlaten, en ons land. Spreeker meent te kunnen voorspellen dat ook hier spoedig eene verandering te verwachten is.

Na eene korte bespreking, waarin onder meer gewezen wordt op de voortdurende grondwets-overtredingen door de wetgevende machten begaan worden, waar zij inbreuk maken op het beginsel der Provinciale en Gemeentelijke zelfstandigheid, wordt het woord verleend aan M. Herman De Jongh, om de nieuwe procedurewet uit te leggen.

Spreeker schetst eerst het vroegere stelsel: de reeks van proceduurmiddelen die zoowel door de partijen, als zelfs van rechtswege door de rechtbanken, en ook voor de eerste maal voor het Hof van beroep, konden opgeworpen worden. De wet van 15 Maart 1932 is een eerste stap naar meer eenvoud der rechtspleging. Spreeker geeft dan op zeer heldere wijze eene uiteenzetting der nieuwe regelen van rechtspleging, uiteenzetting die wij hier onmogelijk kunnen inkorten noch samenvatten, en wij moeten hier wel verwijzen én naar de teksten der wet, en naar het artikel verschenen in n° 27 van het Rechtskundig weekblad.

Na deze belangwekkende voordracht ontstaat er eene drukke bespreking. Sommige leden, die het allen eens zijn om de klaarheid der uiteen gezette beginselen te prijzen, kunnen zich niet akkoord verklaren met sommige praktische voorbeelden door den spreker aangehaald. Gezien het late uur, moet de voorzitter deze besprekingen nochtans schorsen.

Het bestuur geeft nog mededeeling van een bezoek dat zal gebracht worden aan het Albertkanaal op 4 Juni a.s., en daarna wordt de zitting gegeven. Het was half twaalf.

BEZOEK SINT-JACOBS KERK

Op Dinsdag, 10 Mei, waren er een twintig confraters in St-Jacobskerk aanwezig om aldaar de kunstschaten dezer kerk te bezoeken onder leiding van den Z. E. Heer Joseph Van Herck, de knappe bestuurder van Sint-Lievens College, tevens geschiedkundige en kunstkenner, schetste eerst in 't kort de geschiedenis der kerk:

In 1404 werden buiten de poorten eene partikuliere kapel opgericht. In 1479 werd deze de zetel

eener nieuwe parochie en in 1491 werd het op-richten der tegenwoordige Sint-Jacobskerk, volgens plannen van Herman De Waghemaekere de Oude, aangevat. De toren zooals hij er nu nog staat werd toen afgewerkt. Later werden de hoofd- en kruisbeuken tot op halve hoogte opgericht door zijne zonen, Domien en Herman De Waghemaekere, en reeds dan ontstaan geldmoeilijkheden wegens het opkopen der « nieuwe leer », zooals blijkt uit een patentbrief van Keizer Karel.

De parochie schijnt toch al van groot belang geweest te zijn want er stonden alreeds in de onafgewerkte kerk niet minder dan 20 altaren.

In 1566 verwoesten de beeldstormers geheel de meubilering, zoodat alleen de naakte muren overbleven. De Calvinistische eeredienst krijgt de hoofdbeuk der kerk ter zijner beschikking, terwijl de kruisbeuk als straatdoorgang wordt gebruikt.

Na de inneming van Antwerpen komt het gebouw terug in handen der katholieken, — het wordt verder afgewerkt en een legaat van Rubens dient tot oprichting der tegenwoordige Rukenskapel achter het hoogaltaar.

Sint-Jacobskerk wordt voorzien van een kapittel van kanunniken met den titel van Collegiale Kerk en rond 1656 was het gebouw voltooid.

De altaren en de andere meubelen die nu wij nu nog in de St-Jacobskerk zien, dagteekenen vanaf den tijd der inneming van Antwerpen door Farnese.

Gedurende de Fransche omwenteling wordt een deel der meubilering gespaard dank zij het feit dat de toenmalige pastoor den eed van trouw aan de Republiek aflegde.

Wanneer we zien dat de Sint-Jacobskerk zonder overdriving mag doorgaan als een echt museum, en dat anderzijds er gedurende de Fransche overheersching nochtans het grootste gedeelte der schilderijen zijn uit weggenomen, dan kan men zich een klein begrip vormen van den luister dezer kerk op het einde der XVIIIe eeuw.

Wij zien vluchtig de kerk, o.m. de Sakramentskapel, de kapel van Sint-Ivo, de Rukenskapel, waar wij de prachtige schilderij van Rubens bewonderen en luisteren naar de anecdotes over den grafkelder van Rubens.

Verder zien wij het Hoogkoor, bijna geheel afgesloten door het prachtig eiken gestoelte, de kapel van O. L. Vrouw, en alle verdere deelen der kerk. Het is niet mogelijk eene opsomming te geven van al de kunstschaten, schilderijen, glasramen enz. waarover de geleerde spreker uitleg gegeven heeft. Wanneer na een bezoek van twee volle uren de onder-voorzitter, M. Picard, de E. Heer Van Herck bedankte, mocht hij gerust aanstippen dat het bezoek nog minstens eens zoo lang had mogen duren, want dat duidelijk aan het licht kwam dat zelfs voor Antwerpenaren deze kerk een groote massa verborgen kunstschaten inhoudt.

Misschien komen er nog andere bezoeken aan de beurt.

Rechterlijk leven

RECHTERLIJKE ORDE

Bij koninklijke besluiten van 9 Mei 1932:

Is, op hun verzoek, ontslag verleend:

Aan den heer de Brouckère (A.), uit zijn ambt van voorzitter der rechtbank van koophandel te Antwerpen.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eertitel van zijn ambt;

Aan den heer Meeus (A.-J.-L.), uit zijn ambt van plaatsvervangend rechter in het vredege-recht van het kanton Zele.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eertitel van zijn ambt;

Aan den heer Goblet (A.-M.), uit zijn ambt van griffier van het vredege-recht van het kanton Dalhem.

Hij mag zijn aanspraak op pensioen doen gelden en is gemachtigd tot het voeren van den eertitel van zijn ambt;

Zijn tot plaatsvervangend rechter in het vredege-recht van het kanton Anderlecht benoemd:

De heer Dessy (J.-F.-J.-A.), advocaat, plaatsvervangend rechter in het 1e kanton Schaerbeek, ter vervanging van wijlen den heer Graindorp;

De heer De Laet (J.-J.-C.), advocaat te Anderlecht, ter vervanging van den heer Pavard, die tot een ander ambt is beroepen.

Uit de Pers

De « Nieuwe Rotterdamse Courant » van 11 Mei (Morgenblad) geeft ons het hieronderstaand interessant verslag over eene recente vergadering van de juridische faculteit van het Utrechtsche Studentencorps.

DE JURIDISCHE STUDIE

Maandag is vanwege de juridische faculteit van het U. S. C. een vergadering belegd, welke tot doel had te onderzoeken wat de gevoelens zijn van den juridischen student aangaande de huidige opleiding.

De prases der juridische faculteit van het U. S. C. de heer G. Th. Gevers Deynoot deelde — zoo lezen wij in het U. Dgbd van 10 dezer — in zijn openingswoord mede dat het prae-advies, uitgebracht in 1931 voor de Ned. Ver. voor Juristen door prof. van der Heide en mr. Jacobson over de kwestie: Voldoet de tegenwoordige juristenopleiding aan de te stellen eischen, aanleiding werd voor deze vergadering. In Maart werd een vergadering gehouden van de juridische faculteiten van studentenverenigingen, waarin deze kwestie besproken werd. Het resultaat van deze vergadering was, dat men besloot, dat iedere faculteit aangaande deze kwestie een enquête zou instellen onder haar leden.

Allereerst was hierna de positie van het Romeinsche recht aan de orde. Eenige aanwezigen meenen dat dit geheel dient te vervallen. Echter vindt dit voorstel nog al bestrijding. Wel is men van oordeel, dat het gewenscht is minder tijd te besteden aan de verschillende finesses van het

Romeinsche recht, en meer de groote lijnen ervan te volgen.

Wat betreft de Staathuishoudkunde komt men tot de slotsom dat het onderwijs, zooals dit heden ten dage in de Staathuishoudkunde gegeven wordt, in de behoeften voorziet.

Eenige aanwezigen meenen op een vraag dien-aangaande, dat het gewenscht zou zijn dat philosophische colleges zouden worden ingesteld, als inleiding tot de rechtenstudie. Als een bezwaar voelt men het aan, dat de jurist niet precies weet wat nu zijn plaats is in de wetenschap en in de praktijk. De vergadering voelt echter weinig voor een algemeene philosophische vooropleiding.

Bij het Burgerlijk recht zou het meerendeel der aanwezigen gaarne zien dat op de colleges eerst een uitgebreide algemeene inleiding gehouden werd. Voorts zou men gaarne meer uren college willen hebben in dit voor het doctoraal examen zoo belangrijk vak, opdat er meer onderwerpen behandeld kunnen worden, dan thans bij dit omvangrijke vak mogelijk is.

Na een korte pauze komt men dan tot de vraag van het repetitorenstelsel. In verband hiermede bespreekt men de vraag of het gewenscht is dat voor enkele vakken (burgerlijk recht) een assistent-hoogleraar benoemd zal worden. Deze zal dan zijn een vraagbaak voor de studenten, tevens zal hij hen tentamina afnemen. Alle aanwezigen zijn hiervoor. Het is echter de vraag in hoeverre dit het repetitorenstelsel zal doen verdwijnen. In ieder geval hoopt men dat het hierdoor niet meer zal voorkomen, dat de studenten nog voor zij iets van de studie afweten naar een repetitor gaan.

De privatissima acht men van groot nut. Boekhoudlessen op de Universiteit acht men niet gewenscht.

Verschillende professoren hebben het als een fout gevoeld dat vele studenten zich een jaar voor een candidaalexamen en een jaar voor hun doctoraal examen laten inschrijven, terwijl zij het tweede jaar voor hun doctoraal examen geen college meer loopen. De vergadering acht het gewenscht, dat men het tweede jaar tegen verminderd inschrijvingsgeld bijvoorbeeld in een vak colleges kan loopen.

Nadat men tenslotte nog de wenschelijkheid van tentamina bespreekt, wordt de vergadering gesloten.

Komt te verschijnen:

Welk is mijn Recht

Keus van vragen en antwoorden over praktische rechtsgevallen in zake

Erfdienstbaarheden

door

André RODENBACH

Doctor in de rechten, Pleitbezorger te Gent

Voorwoord van Edmond RUBBENS, volksvertegenwoordiger

Een boekdeel (ongeveer 200 bl.)

Prijs van af 1 April 1932: 22 frank

Per post: 24 frank

DE MANIFESTATIE TER EERE VAN DEN HEER VOORZITTER DE WINTER GEZIEN DOOR EEN SCEPTISCH OBSERVATOR

President De Winter wordt nu eere-advokaat en lid der Vlaamsche Conferentie. Zoo zal Jules Franck de gelegenheid hebben toch zijn speech uit spreken, dien hij nu heeft moeten inslikken.

De Manifestatie-zitting begon met de lezing van « Zijn laatste Oordeel ».

Het was in 't Nederlandsch opgesteld en als een vingerwijzing voor zijn opvolger (In Vlaanderen Vlaamsch).

De leden van den Tuchtraad zaten op de bank der beschuldigten, zij hadden de Fransche procedure aangevraagd want de heer Stafhouder sprak een Fransche rede uit.

Notaris Koelman was het hoofd der gezworenen; bij het uitspreken van zijn antwoord vergat hij zijn hand op zijn hart te leggen.

Avoué De Vooght kent latijn; een vader kan nu en dan wel iets van zijn kinderen leeren.

Deurwaarder Schuermans, die talentvol sprak, was in habiet. Wij hopen dat het feestmaal hem 's avonds wel zal bekomen zijn.

Confrater Frans Van Cauwelaert, onze burgemeester, kwam op tijd binnen, onmiddellijk opgevolgd door zijn opvolger confrater Jef Van Cuyck.

Delwaide zat niet tusschen de autoriteiten.

De uiterste linkerzijde van ons Justiciepaleis, zijnde het Vrede- en het Krijgsrecht speelden den Bolchivist. Of waren zij mischshien niet uitgenoodigd?

Het leitmotiv der manifestatie was: « Pour les Flamands la même chose ».

Uitgever: Drukk. « Mercurius »

Best.: R. Van Cauteren

Korte Ridderstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200.95